

Tavshedspligt i forældre- og skolebestyrelser

© Kommuneinformation A/S 2007
Tekst: Claus Leick
Forsideillustration: Per Dalager Jensen
Tryk: InPrint A/S, Kolding
Produktion: Kommuneinformation A/S 03.07

Bestillingsnr. 6117

Bestyrelsesmedlemmer har tavshedspligt

Medlemmer af forældre- og skolebestyrelser er omfattet af de samme regler om tavshedspligt, som gælder for offentligt ansatte.

Det betyder, at man kan blive straffet med bøde eller fængsel, hvis man som bestyrelsesmedlem til uvedkommende videregiver fortrolige oplysninger, som man er blevet bekendt med gennem sit arbejde i en forældre- eller skolebestyrelse.

Formålet med tavshedspligten er primært at beskytte enkeltpersoner eller familier mod, at fortrolige og følsomme oplysninger om dem bliver givet videre til uvedkommende. Forældre skal eksempelvis trygt kunne fortælle skolens eller institutionens personale om meget følsomme emner, uden at oplysningerne spredes gennem bestyrelsen til hele forældregruppen.

Følsomme personoplysninger

Forældrerepræsentanters tavshedspligt handler primært om, at de ikke må videregive fortrolige og følsomme oplysninger om enkeltpersoner.

Tavshedspligten gælder derfor typisk kun i forhold til fortrolige oplysninger om et bestemt barn eller en bestemt familie, som forældrerepræsentanterne har fået kendskab til. Konkret kan det være oplysninger om interne familieforhold – stridigheder, selvmordsforsøg eller ulykker. Endvidere gælder tavshedspligten i forhold til oplysninger om ek-

sempelvis religiøse, seksuelle, strafbare, politiske og foreningsmæssige forhold, samt oplysninger om misbrug, væsentlige sociale problemer og privatøkonomi m.m.

Forældrerepræsentanter, der deltager i ansættelsessamtaler, har også tavshedspligt omkring fortrolige forhold, som er blevet oplyst i en ansøgning eller under en samtale.

Tavshedspligten gælder evigt

Forældrerepræsentanter bekræfter normalt ved deres indtræden i bestyrelsen, at de er bekendt med, at de har tavshedspligt. Det sker ved at underskrive en tavshedserklæring.

Også suppleanter er omfattet af tavshedspligten.

Tavshedspligten gælder også efter, at man har forladt forældre- eller skolebestyrelsen.

Tavshedspligten skal tages meget bogstaveligt og gælder også i forhold til ægtefæller, venner, kolleger og andre forældre fra institutionen eller skolen.

Tavshedspligten ligger fast

Der eksisterer ikke nogen samlet oversigt over de situationer og forhold, hvor der er tavshedspligt.

Reglerne om tavshedspligt gælder dog normalt kun, hvis det direkte fremgår af forvaltningsloven, straffeloven eller anden gyldig bestemmelse.

En forældre/skolebestyrelse eller en leder kan altså ikke uden videre beslutte, at der skal være tavshedspligt omkring en bestemt sag – medmindre det fremgår af loven.

I forbindelse med lukkede skolebestyrelsesmøder er det dog almindeligt anerkendt, at mødedeltagere ikke må referere, hvad de øvrige medlemmer har udtalt. Kun oplysninger om egne indlæg må videregives – hvis emnet vel at mærke ikke er omfattet af reglerne om tavshedspligt.

I andre sammenhænge kan en bestyrelse altid aftale, at det kan være en god idé ikke at fortælle andre om en bestemt sag eller situation. Blot kan man kun henvise til tavshedspligten, hvis der er lovhjemmel til det.

Underretningspligt

Selvom det ligger uden for forældre- og skolebestyrelsens kompetence at beskæftige sig med de enkelte børns situation, kan det ske, at man som bestyrelsesmedlem alligevel får kendskab til børn, der har behov for særlig støtte, eller som af deres forældre eller værge udsættes for vanrøgt eller anden nedværdigende behandling.

I sådanne situationer er der underretningspligt.

Når det gælder oplysninger om børn, der har behov for særlig støtte, gælder underretningspligten ansatte og medlemmer af forældre- og sko-

lebestyrelser. Underretningspligten i forbindelse med vanrøgt gælder derimod for alle.

Reglerne om underretningspligt fremgår af kapitel 27 i lov om social service og indebærer, at der pligt til at underrette kommunen om sine iagttagelser. Ofte vil det være hensigtsmæssigt at koordinere en underretning, således at det er lederen eller klasselæreren, der kontakter kommunen.

Lov og paragraffer

Straffelovens paragraf 152 og forvaltningslovens paragraf 27 indeholder de almindelige regler om tavshedspligt. Her er gengivet den vigtigste del af indholdet i de to paragraffer:

Straffelovens paragraf 152

§ 152. Den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Begås det i stk. 1 nævnte forhold med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller foreligger der i øvrigt særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år. Som særligt skærpende omstændighed anses navnlig tilfælde, hvor videregivelsen eller udnyttelsen er sket under sådanne omstændigheder, at det påfører andre en betydelig skade eller indebærer en særlig risiko herfor.

Stk. 3. En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

Forvaltningslovens paragraf 27

§ 27. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, jf. borgerlig straffelov § 152 og §§ 152c-152f, når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, herunder navnlig til (...)

- 6) enkeltpersoners eller private selskabers eller foreningers interesse i at beskytte oplysninger om deres personlige eller interne, herunder økonomiske, forhold...